

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10 frt. o. 6.
Félévre	5 „ 60 kr.
Évnyegyedre	3 „
Egy hónapra	1 „

Szerkesztői szállás:

belső tordautosa 122. szám.

Kiadó hivatal:

középutasa Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábol garmond sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haaenstein és Voglernél (Neuer Markt 11. szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyitott cikkeket

sora után 30 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez csimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY“

1870. nov.—dec. folyamára.

Hogy t. olvasóink a nagy fontosságú harci eseményekről rögtön és pontosan értesülhessenek, minden nevezetesebb eseményről eredeti távsürgönyöket közlendünk. A lap megjelenése közben érkezett távsürgönyöket külön adjuk ki. A más lapok által hozott táviratokat a „Legujabb” rovatban találják fel t. olvasóink; ha a pesti táviratokkal érkeznek nevezetesebb hírek, ezeket a „K. Közlöny” rendkívüli mellékleteként, a pesti lapok megérkezése után pár órával, külön lenyomatban hordatjuk szét.

A Szerkesztőség.

Előfizetési-díj:

nov.—decemberi 2 hónapra 2 frt., egy hónapra 1 frt. o. 6.

Az előfizetési pénzek posta-utalvánnyal kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcai könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Pest, oct. 31. 1870.

(B.) A mai ülésben három határozati javaslat sorsáról határozott a ház, a felet t. i., kitűzéseknek e napirendre vagy sem.

Legelő volt Simonyi Ernő és társai indítványa, jobban mondva határozati javaslata. Simonyi, mint indítványozó, mindazokat elmondta, miket a porosz francia háború kezdete óta a baloldali lapjai előbb porosz, később francia, érdekek elmondottak. Azonban Simonyi úr eljárása nem volt correct, mert miután az osztrák-magyar birodalom külügye közönség, interpellationak és nem határozati javaslatnak lett volna helye. De nem volt correct az előadott határozati javaslat lényegében sem, mert a neutralitás határait jóval túlhaladó lépéseket követelt a kormánytól.

Euférogva, mintán ministerelnök Andrássy Gyula szabadosan környalozta a ministerium eddigi eljárását, s kimutatta, hogy a semlegesség elvétől egy pillanatra sem tért el az osztrák-magyar diplomácia; kimutatta továbbá, hogy Simonyi Ernő indítványa a semlegesség elvét sértendé: a ház nagy többséggel azaz a jobb és balközép az indítvány tárgyalása ellen nyilatkozott.

Következett Tisza Kálmán indítványa, mely a magyar hadseregnek az osztrák hadseregtől való elkülönítését sürgette. Fejtegette szót a honvédség felszerelése és berendezése körül bírányokat, s beszéde ezen részében kétségkívül sok igaz volt. Azután sok csattanós mondatokat röppentett fel és szokása szerint paterne monitákban részesítette a ministeriumot és jobboldalt; de nem volt képes bizonyítani azt: hogy a meglevő közös hadsereg bár hiányos szervezetét éppen most, az európai rázkódások közepette, helyes volna gyökerében megváltoztatni, minélfogva, mintán a többség meg volt győződve, hogy így eljárás egyenesen védtelen állapotra juttatná hazánkat, Tisza Kálmán indítványa is ugyanazon sorban részesült, mint a Simonyi Ernőé, azzal a különbséggel, hogy Tisza indítványa névezetesen szavazás következtében mellőztetett halvánál nagyobb szótöbbséggel.

Végre Irányi Dániel állott elő az 1867. 12. t. cikk revisioját tárgyzó indítványával.

Igyekezett bebizonyítani szónok, hogy indítványa semmiféle érdeket nem sért, sőt opportunus s keresztlívihető; de mintán Európa jelen válságos helyzetében a többségnek semmi kedve nem volt egy újabb válságot hozni hazánkra, ezen indítványának sem lett jobb a sorsa, mint a más kettőnek.

Ezzel tulesett a ház a közbeszúri határozati javaslatokon s az osztályok hozzáfoghatnak a hozzájuk íratott t. javaslatok tárgyalásához. Azonban meddig hagyja a baloldal a dolgokat rendez medrökben folyoi, bajos volna megmondani, mert ez leginkább egyesek szeszélyétől függ.

Ugyancsak a mai ülésben felelt a pénzügy-minister Tanácsics Mihály azon interpellatiojára, miért van a kormány által kibocsátandó kincstári jegyeknek magyar mellett német szövegök is, s a ház a minister feleletében megnyugodott, mintán felfejtette, hogy ezek nem pénzek, hanem kötvé-

nyek, már pedig a kölcsönadó rendszeren megkívánja, hogy a kötlevel oly nyelven legyen írva, melyet ő is ért.

Ma adta be a pénzügyminister a zárszámadásokat is, általános indokolás mellett, fentartva magának a részletekhez való hozzászólási jogot akkorra, midőn a számadék átvizsgálásának eredménye a ház előtt fog fektetni.

Közelebből csak akkor lesz tilés, ha az osztályok egy vagy más javaslat felett tanácskozással kat befejezték.

Megdöbentő catastropha! honmentő moral!!

Midőn a „rajnai”-nak elnevezett francia hadsereg Bazaine alatt, Metz és Verdun közt vívta véres csatáit a roppant tulnyomó német hadak ellenében, tekintve a francziák páratlan hősiességét s a vezetés kitünő voltát, még francia lapok is az újkori Bayard-jának nevezék el a jeles hadvezéri képességet tanusított fővezért.

Ki volt ez a Bayard? és méltó volt-e Bazaine arra, hogy ő hozzá hasonlíttassék?!

Bayard a XVI-ik század legvitézebb lovagja vala, ki a novari csatájában egy hid előtt egyedül 200 lovagnak állta útját; Mezieres városát, egy másik szerint védelemre képtelen helyet, 6 hétig védte 40,000 gyalog és 4000 lovas ellen, mert, mint mondá: „nincs oly gyenge hely, melyet bátor emberek meg ne védhetnének”; midőn 1523-ban a rebeci csatájában halálos sebet kapott, barátait arra kérte, támasztanak őt egy előfához „arcezal” az ellenség felé: „egész életemben — ugymond — soha sem fordíték hátat az ellennek, nem akarom ezt tenni életem végén”; s midőn az előnyomuló ellenség közül, a francziáktól elpártolt Bourbon connetable a lovas sorsán sajnálkozva, könyezve lépett hozzá, Bayard észavakkal fogadta: „ne könyeztetek miattam, magatokat sirassátok, a kik megtörvén fogadástokat, hazátok ellen fogtatok fegyvert.”

Ehez a tornák és komoly harcok legelső bajnokához, az önzéstelen hazafiság, magasztos hősiesség, az erény és jámbor erkölcs valódi lovagjához hasonlíták némelyek Bazaint, a mexikói nép zsarnokát, a nagy császárt parodizáló kis császár kegyeltjét! sőt akadt magyar vezérlornalista, ki őt ma is mentegeti!!

Bazaine az aug. 14.—18-ki csatákban közel 200 ezer emberrel rendelkezett; a németek roppant veszteségeket szenvedtek, ez ütközetekben csak úgy sirtak a victoria felé; hanem azért a hősiessen küzdött francziák, a sebastopoli győzők Metz erődei közé szorítottak vissza. Sokan bámulták ekkor Bazaint — a fővezért. De hát miért nem vágta át magát Verdunbe? Ha tette volna a hős Mac-Mahont nem erőszakolhatta vala Palikao és mások Sedan alá és elmarad az első catastropha, az első meggyaláztatás. Ha Bazaine nem vonul vissza Metzbe, hogyan lehetett volna később a francia hadsereg dicsőségkoszorús fejére föltenni a gyalázat koronáját, hogyan lehetett volna az 1852. decemberi államcsinyt 1870. octoberében méltóan befejezni? Sedannál nagyobbára újoncz csapatok kényszerítették fegyverleteltre: mig Metznél a francia hadsereg java, élitéje adta meg magát Franciaország legerősebb várában, melyet a poroszok is bevehetlennek hirdettek, ostromolni sem mertek. Sedannál a megharmadolt francziák csak a megadás vagy halomralövetés közt választhattak; Metznél volt még pár heti élelem, töretlen falak, bevehetlen erődök; harcolni kész hadsereg és életet és vagyont felajánló polgárság. A lyoni hadsereg — Garibaldi önkénteseinek sok ezreivel egyesülten győzelmesen nyomult előre délről; északon a Bourbaki alatt gyülekező francia hadak előtt hátráltak a német hadak; Montmedy és Verdun jelentéktelen erődök Metz közelében, hősiessen ellenálltak; a Trochu által 6 hét alatt szervezett „párisi hadsereg” nem az, mely a párisi polgárok véreben gázolt egykoron! — diadalmason küzdött a németek fősergével; a loirei hadsereg ellenében segítséget segítségért kért Tann a bajor hadvezér: — és Bazaine megnyitá Metz kapuit, kitöröl egy tollvonással a honvédők

sorából 150,000 embert, átad 4000 ágyut, hogy legyen mivel Párist halomra lövetni: gyalázatos volt a kezdet, ilyen lett a vége!

Bayard volt-e tehát Bazaine, ki Franciaország jobbra forduló hadi chanceai közepette, az ország legerősebb várát sem akarta megvédelmezni, pedig porosz lapok is bevallják, hogy még volt pár hétre élelme; ki utóbb 150,000 francziával sem tudott megbirkózni 170—180 ezer betegség és fáradság által megtizedelt némettel, s „arcezal” fordult ugyan az ellennek, de csak azért, hogy a hazától „elpártolva” vele kezét fogjon, neki a haza ellen fegyvert szolgáltatasson, s így reá illenek a hős Bayard szavai — magatokat sirassátok, a kik megtörvén fogadástokat, hazátok ellen fogtatok fegyvert”; mert ha Bazaine most csak egyedül is ment Versaillesbe és talán nem szándéka Moreau vagy Bernadotte hadi tanácsadó szerepét játszani — 150,000 védő kartól fosztá meg hazáját a védelemre legkedvezőbb perczben, s e felett kimondhatatlanul megnehezíté az új hadsereg képezését.

Metz megadása páratlan gyalázat a francia hadsereg és nemzetre nézve: erre halálos csapást mért, amannak pár százados dicsőségeit homályosítá el. 1870 után senki sem fogja az „ulmi capitulatiót” emlegetni, mint valamely hadsereg gyalázatát — minden történetész elborzadva fog a sedani, de főleg a metzi capitulatiókra mutatni.

Midőn 1792-ben a Nagy Friderik iskolájában nagyra növekedett porosz hadsereg Franciaország leverésére indult, a porosz király kegyenc-diplomatája Bischoffswerder így biztatta a porosz tiszteket: „la comédie ne durera pas long-tems”, — a fővezérkedő jeles tábornagy, a braunschweigi herezeg pedig így lelkesíté serge főbjeit: „tout ceci ne qu’une promenade militaire!” *) Diplomata és fővezér oly emberekre számítottak akkor is, mint Palikao és Bazaine, s ezért elhitték volt Artois grófnak és emigrált hiveinek, hogy „les fumées de liberté se dissipent déjà à Paris, l’armée des avocats sera bientôt anéantie en Belgique” —

Metz elárulása örökös szenyfolt lesz Franciaország történetében. Megdöbentőleg hatott ez mireánk is itt a székely havasok közt. Ki írhatná le tehát bámulásunkat, midőn a „Hon” 262-ik számának vezércikkében egy egészen új honmentő moralót olvasánk. Egyszerű székely létemre is megfagyott a vér ereimben, látva, hogy így is lehet az árulásról írni; hisz e moral értelmében a hazavédők jelszól ama román közmondást használhatnák: „a futás szégyenletes, de egészséges!” — és még ekkor sem érnék el az árulás azon fokát, mely a legerősebb várból is kifut, vagy kiéhezteti magát.

Jókai azt írja a „Hon” 262-ik számában, hogy „a 150,000 francia katona Metz várából akármerre keresztül törhette magát 200,000 német Landwehr ostromzárán, ha akarta.” Miért nem vizsgálta tehát a nem-akarás okait? A körülzárolt had ugyan nem állott mind Landwehrből, egy-két hadtesten kívül sorhadtestekből volt az összealkotva; hanem ez semmit sem változtatott a helyzeten, mintán a védők sorai közt is ott valának a híres francia testőrök. Avagy talán ezek csak a császárt akarták szolgálni, a nemzetet soha?! Még ez esetben sem állana az, a mit Jókai mond: „a francia katonának igaza volt, midőn a fegyvert lerakta.” Nem volt igazuk; mert hogy akarja és fogja „a francia nemzet” az „elhibázott politikát” újra kezdeni, ez nem tartozott a metzi védők feladatához, legkevésbé úgy megoldva, hogy a nemzet legerősebb várát az ellenség kezébe szolgáltatassák. Azután, ezek a derék katonák már a weissenburgi csata után, tehát Sedan előtt — Franciaországot éltették és hallgattak III. Napoleonról; azt sem lehet feltenni e hősiessen harcolt katonákról, hogy ők 150 ezren, azon hazában, hol nyílt városok is védelmezik magukat az előnyomuló porosz hadak ellen — elhittették volna magukkal, hogy „hazájukat a harcz mezején többé meg nem szabadíthatják”; arra sem elég értelmetlen a francia katona, miszerint „katonai

*) Mem. d’un homme d’état. I. 357.

jó híré”-t azért áldozza fel, hogy Franciaországot 4000 ágyu és 100,000 Chassepot porosz kézbe adása által igyekezzék megmenteni!

Jókai azt állítja, hogy a francia katonák Metz feladásánál „dicstelenül bár, de okosan cselekedtek”; legyen szabad állításának utolsó részét oda módosítani, hogy okatlanul cselekedtek; mert bizonynyal gyalázatos cselszövény áldozataivá lettek: Páris alatt a hathetűs katonák vágyva-vágyva a diadalmas ellennel megharcolni, a ők, utódai azon veteránoknak, kik Waterloo alatt is meghaltak, de meg nem adták magukat, — kénytelenek porig alázva vánszorogni el, százezrenként a poroszok előtt — a nemzet átkának sulya alatt, melyet nem megmeniti, de az örvénybe taszítani segítettek — vezetőik.

Ha a fogoly francia harcosok 300000-et haladó számának elbeszélhetné valaki, minő hadsereggel rendelkezett a magyar nemzet, midőn 1848 decemberében a haza fővárosát kardcsapás nélkül kelle a kormánynak odahagyni; mig az ő Párisukat félmillió harcos elszántan védelmezi; hogy egyetlen váron kívül az ország minden erődei az ellen kezében voltak: mig Franciaország árulás által csak most veszíté el a második elsőrangú várát, de van még 7—8 ilyen a nemzet kezén; hogy nálunk az országban belháboru dúlt, s alig 7—8 megye volt tisztta az ellentől: mig náluk 20—25 departementen kívül még ellenséget sem láttak; — ha elmondaná valaki nekik, mit tett a 6—7 millióból álló nemzet pénz, fegyver, ágyu, stb. nélkül 3 hó alatt; akkor, elgondolván e szerencsétlen elárultak azt: mit tehet egy 37—38 millióból álló nemzet ellátva: pénzzel, fegyverrel bőven, szabadon közlekedve az egész világgal, már is fegyverbe állított 1½ millió fegyverrel: — tudom szegényünkben a föld alá bujnak és bevalának, hogy nagyot segíthettek volna ők is a haza megszabadítására.

Metz szándékba vett feladásáról már oct. 25-én értesült volt a toursi francia kormány; de e gyalázatos terv nem törte meg az erélyt, azt határozta, hogy Elsassé és Lorrani feladásáról hallani sem akarnak. Számítanak az ellenség kifárasztására. Az országban egyetlen ember sem kívánja a megadást. A legnagyobb városok, mint Lyon, Bordeaux, Nantes, Toulouse, Marseille stb. a végsőig kívánják a harcot folytatni. Gambetta pedig köriratában így ír: „Hire jár, hogy Metz capitulálni készül. Ez csak egy gázott eredménye lehet; intézői törvényen kívül állóknak fognak nyilváníttatni. Legyenek meggyőződve, történjék bármi, a legborzasztóbb szerencsétlenségek sem fognak megingatni. A gyalázatos capitulatiók korában van, ki nem capitulálhat, capitulálni nem fog — s ez a „francia köztársaság!” A londoni lapok sem hiszik, hogy a metzi capitulatio a béke megközelítésére vezetne; a minthogy Trochu, ki octob. 29-én conferált a hazaért Thierssel — Favre, Arago és Ferry jelenlétében — octob. 30-án a feladásra felhívást egyszerűen visszautasítá.

Pedig mily szépen előkészíté a dolgot e végcatastrophára Bazaine: már octob. 21-én — tehát a capitulatio előtt egy héttel — székési szabadságot hirdettett ki csapatai közt; a poroszok közül egész hadtest elment a capitulatio előtt Páris alá; a porosz király pedig azért hívta meg délnémet fejedelmi vazalját Versaillesbe, hogy a 48 órai bombázás után magát okvetlen teladó Párisba együtt tarthassanak diadalmenetet. Trochu azonban elutasítólág felel, mintegy így szól a párisi hadsereghez: „Emlékezzetek a nemzet megszentelt jelszavára: győzelem vagy halál! legyetek egyetértők, kitartók! a veszteség ne zsidbasza el karjaitokat! erélytök és vitézségtök tegye képessé a kormányt arra, hogy a hazát, a nemzetet és a szabadságot megmenthesse!”

Zetelaki.

Pest, oct. 29-én 1870.

(B.) Egy pár ülés folyt le a nélkül, hogy a ház asztalára letett ministerialis t. javaslatok tár-

nyalása látbatóság előbbre haladt volna; annyi azonban mégis történt, hogy az osztályok megalkultak s részint hozzáfogtak, részint 31 én fognak hozzá az említett t. javaslatok tárgyalásához.

Az osztályokhoz vannak utasítva tárgyalás végett a következő t. javaslatok, u. m. a községek rendezése, első fokú bíróságok, úrbéri viszonyok maradványainak megszüntetése, udvar-telekresek rendezése, írtványok, erdélyi tagosítás stb. Ha e törvények meghozattak, nem áll útjában semmi, hogy a megyék szervezése végrehajtsák és az igazságszolgáltatás körül is történjen annyi reform, a mennyi lehetséges addig is, míg a codificatioa elegendő idő leendő.

Mily fordulatot veend a külpolitika a metzi katastrofa után, ki tudná megjövendölni.

Bazaine capitulatioja kétségen kívül nyomasztó hatást gyakorolt mindenkire, ki elejétől fogva bámulta a francziák hősiességét és a visszabozsázt Napoleon azon könnyelműségétől, melylyel nemzetét a veszedelembé sodorta.

Még sok idő telik el, míg a történetek valódi okai s részletei hitelesen be lesznek bizonyítva. Azonban a ki Bismarck eljárását figyelemmel kísérté, már abból, hogy az Anglia által ajánlott fegyverszünetet el nem fogadta, következtethette, hogy egy, a porosz fegyverekre nézve előnyös újabb katastropha iránt biztosítva van.

De bármint történt, az mindenesetre bizonyos, hogy minden gondolkodó, különösen magyarországi honfi aggódva tekint a jövő fejlődésére. Nem úgy az ellenzék, mely egymásra adja be határozati javaslatait, interpellatioit, melyek mind a 1867-ki szerződés meggyengítésére vagy éppen megsemmisítésére vannak irányozva.

Merev personal unio a jelszava némelyeknek s pedig kérdem: melyik ország szabadabb, az-e, mely ugyanazon uralkodó pálcájára alatt nem élvezi az alkotmányos szabadság javadalmait, vagy az, mely egy szomszéd országgal, melyhez történelmi mult is köti, önkéntes szerződésre lépett a kölcsönös védelem végett s a külfölddel való képviseltetés tárgyában.

Avagy azt hiszik azon urak, kik most akarják megintatni az 1867. t. czikk alapját, hogy Magyarország isolálva képes leendő a hihetőleg beálló európai confagratiót kiállni, s egy batalomra vergődött európai absolutizmussal megküzdzeni?!

A szervező kath. congressus ülései.

A mult hó 29-én tartott 3 ik ülésben Somogyi Lászlónak felszólalása után, melyben nem igazolhatása miatt az igaz. bizottságot interpellálta, mire Lévy apépők és Szilágyi V. a gyűlés megelégedésére feleltek; Szilágyi V. jelenti, hogy még 5 új képviselő adta be megbízó levelét. Ezután az alelnök és jegyzők választatnak meg. A titkos szavazás eredménye: szavazott 126 képviselő: alelnök lett b. Sennyei Pál, jegyzők Polár János, Horánszky Nándor és Balogh Sándor.

Mintán az új tisztviselők megválasztásukért rövid szavakkal köszönetet szavaznak, elnök a gyűlést megalakultnak mondja ki. Ezután Cziráky János gr. indítványára az igazoló bizottság utasítatik, hogy jelentését véleménye kíséretében tegye meg.

Vége még Horváth Döme indítványára, miután az előkészítő congressus rendszabályai, melyek csak ideiglenesen fogadtattak el, hiányosak: a rendszabályok átvizsgálására egy 9 tagú bizottság választatott, s ezzel a gyűlés eloszlott.

Legújabb táviratok.

Bécs, oct. 29. Bazaine oct. 25-én egy, a porosz király által sajátkezűleg írt levelet kapott, mely mellé egy másik levél Napoleontól volt mellette. E levelet közvetlenül Károly hercegtől vette át a marschall, Bismarcknak egy ajánlatával együtt. Ez eljárás az itteni diplomatiai körökben rendkívüli feltűnést okozott; azt is beszélik, hogy a vár átadása 6 millió tallérba került volna.

Berlin, oct. 30. A metzi ostromló sereg egy második hadteste utban van Páris felé. Frigyes Károly herceg holnap indul. Az összes német fedjedelmek, a száz királyi kivételével, részt fognak venni a Párisba való bevonulásban.

Brüsszel, oct. 29. Az „Ind. Belge“ írja: Azon helyzetben vagyunk, hogy a hirt, mintha oct. 25-én Párisban harezok folytak volna, határozottan meghazudtolhatjuk. Oly személyiségtől, ki Párist 27. reggel léghajón elhagyta, tudjuk, hogy a kijelölt, vagy más napon, nem csak nem volt harez, hanem hogy Páris lakossága minden osztályai között teljes egyetértés uralkodik.

Versailles, oct. 28. Ama egyszerű esemény alkalmából, hogy mindkét ellenséges hadsereg, mely július hóban a németekkel szemben állott, fogságban van: a király Frigyes és Frigyes-Károly főbőket tábornagyká nevezte ki, Moltkét pedig grófi rangra emelte.

Brüsszel, oct. 31. Thiers Párisban van, s áthozta a porosz feltételeket a fegyverszünetre. Ezek: a Párisba való bevonulás s a terület átengedésének helybenhagyása. Bizonyos, hogy a párisi kormány e feltételeket elveti.

A „Progrés du Nord“ jelenti Lyonból, hogy legkevesebb 130,000 főnyi sorkatona, mozgó nem-

zetőr és önkéntes vadász fedezi Lyon előtt, Belforttól Laugresig, a Vogesek ájtárait.

Az „Emancipation“ tudósítása szerint Cherbourgba egy 4000 főből álló jól felfegyverzett irlegiót várnak.

Versailles, oct. 30. (Hivatalos). A Maas-hadsereg részéről jelentik: Az ellenség f. hó 28-án elűzte a porosz előőrseket, melyek St. Denis-től keletre Le Bourges-ben állottak; este felé constatáltatott, hogy a francziák a helyet tulnyomó erővel tartják elfoglalva. Ennek következtében a második gárdaosztály 30 án megtámadta az ellenséget és fényes ütközet után kivette a francziákat az időközben megerősített állásaiból. Eddigelő több mint 1200 fogoly hozatott be 30 tiszttel. Veszteségünk még nincs megállapítva, de nem jelentéktelen.

Hamburg, oct. 29. A „Hamb. Börsenh.“ írja: Folyó hó 21-én kinyilatkoztatta Cofinriere tábornok Bazaine tábornagnak, hogy hadseregének a várból nem adhat élelmet. Erre Bazaine tábornagy megengedte a szökést, de a szökevények visszautasítottak. Azon terv, hogy kimentés intézkedés és a sereg tömegesen elfogassa magát, a várható vérontás miatt elejtették. 21 én este az első parlamentár jelent meg a porosz főhadiszálláson. Október 24 én találkozás volt Changarnier tábornok és Frigyes Károly herceg között, 25-kén pedig Frescati kastélyban Bazaine és a németmeghatalmazott között, mely azonban eredmény nélkül maradt. 26 án megkötötték a kapitulatio. Az ostromló sereg legnagyobb része Páris ellen indítatik.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése october 29-én.

Elnök: Somssich Pál.

Jegyzők: Bujanovics Sándor, Széll Kálmán és Jámor Pál.

A kormány részéről jelen vannak: Horvát Boldizsár és Szilágyi József miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítettik.

A kérvények a kérvényi bizottsághoz utasítatnak.

Táncsics Mihály: A pénzügyminiszterhez interpellatiót intéz az iránt, hogy a jelenleg nyomás alatt levő magyar kincstári utalványokon a czimiratok magyar és német nyelven nyomtatvák.

Helpy Ignác hosszasan ide oda beszélgetés után kéri: Tette a kormány valami lépést azon eseménynyel szemben, melynélfogva Róma és területe, népségének majdnem egyhangú szavazata folytán, az olasz királysággal egyesült? Elismerete már vagy sem egyetlenséget? S ha elismerte, minő intézkedéseket tett vagy szándékozik tenni a római nagykövetség illetőleg.

Közöltetni fog a miniszterelnök urral. (Helyeslés.)

Irányi Dániel: A jelen megdöbbentő események komolyan intik a törvényhozás tagjait, nehogy a bekövetkezhető vész készületlenül találja hazánkat.

Ezért azt óhajtja, utasítsa a képviselőház a miniszteriumot, hogy a magyar birodalomnak az Ő Felsége uralkodása alatt lévő többi országok s tartományokhoz való viszonyainak rendezése végett az 1867-diki XII. t. cz. megszüntetésével, az előbbi sarkalatos törvényeinkben gyökerező, személyi unio alapján, törvényjavaslatot terjesszen a ház elé. Pesten, oct. 29-kén 1870. Beadják: Irányi Dániel, Csarady Sándor, Stréler Lajos, Bobory Károly, Gabody Sándor, Csiki Sándor, Lázár Ádám stb.

Mintán elnök felszólította a pénzügyi bizottság tagjait, hogy ülés után alakulása üszegyűljenek, a ház hozzáfog azon 25 üs bizottság megválasztásához, mely az első folyam. bíróságok székhelyeinek meghatározására kiküldetlik.

A szavazatok beadatván, az eredmény a legközelebbi ülésben fog kihirdettetni.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök a létűi ülés napirendjére kitzúzi Simonyi, Tisza és Irányi határozati javaslatait.

Kerkapoly Károly pénzügyminiszter

beszéde

oct. 26-kán az 1871-diki előirányzat előterjesztésekor.

(Folytatás.)

A prognosticon, melyet 70-re felállíthatok, tehát egyáltalán nem kedvezőtlen, még a tekintetben sem, ha nézem, miként viszonylik a 9 első hónap már kimutatott jövedelme az egyes miniszterek hitelének ezen első kilenc hónap alatt történt kimerítéséhez, és az előlévők a megfelelő időszakra vonatkozólag tett tapasztalatokhoz. Mindezek resem kedvező jelenségekkül tűnnek fel, melyeknek alapján azt hiszem, hogy a legrosszabb esetben is kijövünk az előirányzott hiánynak legfeljebb felével. Ha pedig azon emelkedés, melyről mondtam, hogy 1869-ről 1870-re is bekövetkezhetik, tetteg be is következik, — mit, ismétlem, biztos kilátásba helyezni elvégre sem lehet, mert a jövő dolga, de mit az előzmények mellett valószínűtlenné nem tartok, — akkor meg lehet, hogy egészen is megmenekesünk a hiánytól.

het, mert a jövő dolga, de mit az előzmények mellett valószínűtlenné nem tartok, — akkor meg lehet, hogy egészen is megmenekesünk a hiánytól.

Ez az oka, t. ház! hogy mindeddig nem vettem igénybe azon felhatalmazást, melyet a kamatozó kincstári jegyek kibocsátására a törvény adott.

De mert a jövő is ten kezében van és mert az ember higgye és remélje ugyan a jobbat, de kétségüljön el a rosszabbra is, — részemről szándékozom ezen jegyeket legközelebb kibocsátani, szándékozom ezt nem azon szükségre való tekintettel, a mely már beállott, de arra, a mely ezután beállhat.

Azon adatok helyességéért, melyeket a multa vonatkozólag közöltem, jót állok, a jövő azonban bizonytalan s az elővigyázat nem árt, még ha fölélegetnek bizonyulna is be.

Épen azért szándékom kibocsátni a kincstári jegyeket azon szükségre való tekintettel, melynek beállhatása nem tartozik a lehetetlenségek közé, ugy lévén meggyőződve, hogy a hibák legnagyobbikát követném el akkor, ha ezen jegyek kibocsátásával addig késlekedném, míg a szükség, s vele a baj már tetteg beállott. Azt gondolom t. ház, hogy annál kevésbbé cselekezem helytelenül, ezen jegyeknek tetteg szükség nélkül is már most kibocsátásával, mert oly helyzetben érzem magam, hogy az azokért befolyó összeget az esetre, ha kiadásaink fedezésénél tetteg nem lenne rá szükség, módom lesz akként elhelyezni, hogy a részünkről utána fizetendő kamat viszont megtérüljön a legnagyobb részben, de talán egészben is; ugy hogy az ország érzékeny veszteséget, legalább a felmentül kamat-differenciák által nem szenvedend. S míg a szükség tetteg be nem áll, nem is szándékozom a kibocsátásnál nagyobb összegre menni, mint a menyinit jelentékeny kár nélkül t. i. a kamat-differenciák által okozott kár nélkül, fogok kibocsátatni. (Helyeslés.)

Most, t. ház! áttérek az 1870. évi előirányzatra, sajátképi feladatomra, és indokolására annak, miként van az, hogy ha a mult évben aggályosnak tűnt fel a kiadási előirányzat magassága, azt most még több: 9,800,000 forinttal feletemem, s honét van az, hogy 12,000,000 frton felül emeltem a bevételi előirányzatot.

A t. ház a részletezésből meg fog győződni, hogy a kiadási többlet legnagyobb részében mind productiv befektetések céljából lön előirányozva. Tehát ha még tetteg deficitet okozna is, e kiadásnak aggályos természete annál fogva még sincs, mert meghozza s maga gyümölcseit, ha nem is rögtön, de rövid évek mulva.

Néhány tételt, mely a kiadási többletet okozza, röviden elsorolhatok. A t. ház, nem kétem, természetesen fogja találni, ha a jelen gazdag dohánytermő évben a beváltásra 2 millióval több vételtet fel az előirányzatba, mint a tavali szűk termésű évben. Ez nem költség ez évre, hanem készlet szerzés, a 2 millió meglesz, nem pénzben, hanem dohánykészletben. Továbbá 600,000 fittal több van előirányozva sótermelésre, mert ugyszólván csak a mármarosi sóbányák azok, melyeknél eddig készletet tartottunk. Tekintve a marosújvári sóbányánál ez évben beállott szerencsétlenséget, szükségének látom, hogy necsak annyi só termeljünk, a mennyi az évi szükségletre kell, hanem egykezzünk a bányák nál tartandó annyi készletet is termelni, hogy az ily bekövetkezhető szerencsétlenségeknél ne jöjjünk zavarba.

A tűz, az igaz, ritkább dolog a sóbányáknál, de annál gyakoribb a víz; de legyen akár az egyik akár a másik, sóban hiányt azért nem szabad szenvedni. Azt hiszem tehát, hogy ezen 600,000 frt tökéletesen motivalva van. Ezen felül 700,000 frt az államerdők és bányászletek fokozására van előirányozva. A lehető legörvendesebb jelentés, ha ennyi pénzzel több kell az ütlethe, mert épen ez a feltétel, hogy a folyton emelkedő természettel a jövedelem is emelkedjék és pedig fokozott mértékben. — 140,000 frtonyi többlet van előirányzatba véve a katastrofi munkálatok nagyobb mérvbeni siettetésére. Valamennyien látjuk ennek szükségét, épen azért is indította meg a törvényhozás e munkálatot.

Eddig azonban minden arányon túl lassabban haladtunk ebben előre, mint például a birodalom másik fele, én tehát siettetni akarván e munkálatot, 140,000 fittal többlet hoztam előirányzatba. — 280,000 fittal több van felvéve az államnyomda felszerelésének teljes befejezésére; s tettegnek terjesztésére.

Ez egyébként a bevételben teljesen ki van egyenlítve.

Egy millió fittal több van előirányozva az utak jó karban tartására; azt hiszem, ezt is helyesli a t. ház (Élénk helyeslés.)

Egy millió 300,000 fittal van több felvéve a posták és táviradknak nem annyira ktlebb terjesztésére, mint a létezők belterjesebb felszerelésére, például több huzalok létesítésére.

A honvédség javára 6 millió frt rendkívüli szükség lett a mult évben felvéve az előirányzattól, épen azért e rovat szint egészen elitnik, mert azon összeggel a felszerelés már eszközölve lott. E

helyett azonban a pénzügyminiszter részére ez évben még nagyobb összeg van a rendkívüli rovatában előirányozva, a mely összeget a pénzügyminiszter legkisebb részben szükségel a pénzügyi kezelés érdekében, de annál nagyobbban az államjavak kezelése terén. Magyarországnak igen nagy részét az állam magántulajdoni joggal bírja; azt hiszem, hogy a t. ház előtt nem ismeretlen e jószágoknak a magyar kormányra szánandó állapotban lett átmaradása. Azt hiszem, a t. ház méltányolni fogja a törekvést, hogy az országnak emez oly igen jelentékeny részét tevő vagyion a culturának legalább is azon színvonalára állíttassék, melyen a magán-vagyon áll. Ha az állam-vagyon területén a culturát azon magaslatra lehet emelni, vagy még magasabbra, akkor az országnak ugyszólván 15-öd része lesz fölemelve. A rendkívüli kiadások egész füzete ugyszólván canpa ily tétellel van telve, melyek közül néhányat, a nagyobbakat, talán érdemes lesz kiemelnem. (Halljuk!) A Pesten építendő vámbívatlra és raktárra 700,000 frt van előirányozva.

Minél lassabban folyik az építkezés annál nagyobb lesz az intercalaris kamatokban a veszteség. Ezen kiadás egyébiránt fedezetét megtalálja később a vám-kezelési költségeknél eszközölt és eszközözendő megtakarításoknál. A miniszteriumok elhelyezése céljából a budai országház építésének folytatására 200,000 frt van felvéve. Azt hiszem, ez összeg indokolva van a fővárosban uralkodó lakáshiány és a hivatalok szétszórtsága által okozott bajok által.

De vannak még nevezetesebb tételek, melyeket igen ajánlok a t. ház figyelmébe; ilyen pl. Selmezbányának a magyar északi vasutal összeállítására 1870-ik évben fel nem használt 360,000 frtonyi hiteltől 300,000 frt. Ilyen egy akna vasut építésére Mármaros-Szigeten 422,000 frt. Célja az, hogy a sóbányák közvetlen üszszekötésbe hozassanak az észak-keleti vasut fővonalával, és ez által a vízi-szállítás megszüntetessék. Ilyen a vasuti szárnyvonal a maros-újvári aknától a keleti vasut vonalához, a mi a Maroson szállítást fogná megszüntetni; azért, hogy a só-szállítás nem vizen, hanem a vasuton történik, oly gazdálkodás eszközöltesik nem a közkinestár, hanem a só fogyasztó publikum javára, mihez fogható megtakarítást egész pénzügyi kezelésünkben nem ismerek.

A legörvendesebb tények egyike lesz azért, ha a vízi szállítás átalakíttatik vasutivá. Rokon kiadást okoz a diós-győr-miskolci vasut is, melyre a költséget a képviselőház már 1870-re is megszavazta, de mely teljesen fel nem használtatott. E vasut által az ottani szén-telepek és vasművek fognak a fővasut-vonallal érintkezésbe jutni. Ilyen vasut továbbá a Govaadiától Hunyadig vezetendő is, mely az ottan minden körülmények között nagyon becses vasműtelepek értékesítésére szolgál. Azonkívül főlvetetett Tiszolcáról Zelenikre a rima-murányi vasut-egylettel közösen építendő mozdonyvasutra a kincstárra eső egy harmadnak fele 154,200 fittal, és ugyanezen vonal építésére nyújtandó államsegély fejében 250,000 frt. Továbbá a Tiszolcáról Róniczra a kincstár által építendő mozdonyvasutra 502,500 frt. Ez utóbbi tételeket nem hagyhatom indokolás nélkül.

A t. képviselőház a gümöri vasut vonalnak nem garantált adott, hanem államsegélyt nyújtott. Én megvallom, abban a pillanatban azt hittem, hogy a pénzügyminiszternek más köze nem lesz azokhoz, mint az, hogy a vasuti kölcsönből az államsegély fejében utalványozza a szükséges összegeket. De ezt nem lehetett tenni azért, mert a vasuti kölcsönről szóló törvényben az első helyen való betábláztatás is van feltétlenül kimondva, az említett vasutak azonban prioritásokat adtak ki, melyeknek minden körülmények közt elsőbbségük van. Következőleg nem marad egyéb hátra, mint kincstári jövedelmekből adni segélyt. Tehát e szerint tulajdonképen államvasutakat építtünk, melyek ugyan nem egészben, de részben lesznek a mieink.

Ilyen nagyszabású kiadás továbbá a szilvölgyi közszénbánya felszerelésére felvett 222 ezer 500 frt, továbbá a vajdahunnai olvasztónál szükséges előkészítések felvett 200,000 frt.

De legnagyobb tétel valamennyi között, mert vagy 5 millió frtra rug, sőt még talán valamivel többre, a vasuti garantált alapján teljesítendő fizetés.

Ez évre előirányozva volt egy millió frt; háromszorozva ha elég lesz, nagyon megköszöndöm. A jövő évre előirányoztam 5 millió frtot, hálát adok az istennek, ha azzal kijöhetek.

Az eddigi észleletek nyomán több mint 12 millió frt kiadást várhatunk e részben 1872-re, és így folytatólóg többlet. Nincs a világon érdekesebb tanulmány, mint összevetése azon memorandumoknak, melyek minden képviselőhöz, minden kormánytaghoz, majd száztágu küldöttség után, majd a néstől lettek eljuttatva, és azon másik nyilatkozatnak, melyet kaptunk akkor, mikor azt kérdeztük, mennyi garancia megfizetésére tartunk magunkat készen. Részben ugyanazon szájkból, melyek hajdan ugy jöttek ide, hogy ime itt, meg

tt. vasutat akarunk építeni, mely soha garantálta nem szorul, ime a kalkuláció, mondom, részben ugyanazon számból most azt halottuk: legyen készen az egészre, mert ürtülni kell, ha a bevételkel a régiót földözhetik. Érdekes lenne, ama memorandumok a eme memorandumok egymás mellé egy ivre nyomtatni, s részben mindenik alatt ugyanazon nevet megtalálni. (Mozgás.) Ép azért kérve kérem a tisztelt ház, hogy jövőben minden vasuti kérelmezésnél nagyon is erős skepsissel vizsgálja meg a remélhető jövőbeli kinttatását.

Főleg ezen előadott körülmény oka t. ház (Halljuk!) miért nem lehet a kiadási összeget alább szállítani, de még emelni kellett ezt 9 millióval. Egyelőre legalább természetlen a kiadás, mert közvetlenül mitsem kapunk érte, s indirect hasznunkul egyetlen vigasz, hogy talán egyszer 4% tel visszafizetettik.

Ennek ellensúlyozásaként a szegedi szeggyel elmélete szerint felvettem még több renkvitli kiadást is, hogy azok mielőbbi gyűlöletűzésével a hájt minél előbb enyhíteni lehessen. Az erdélyi államjavaknak, melyek legnagyobb részben erdőségekből állanak, s ma már több mint egy fél millió holdat tesznek berendezésére, felszerelésére, utakra, usztatónak készítésére, fűrészek állítására sat. jelenlény összeg van előirányozva; de t. ház, ezt a lehető legegyszerűsnek is tartom. Sok mindennek kellett elmulasztatnia, hogy Erdélyben, hol nem az isteni gondviselés, de az emberek által oly faszegénység jött létre, hogy a fa ára mesés, a pesti árakkal is vetekedő magasságot ért el, sőt azt itt ott meg is haladja: azon több mint 400,000 hold legnagyobb részben jó karban lévő erdők jövedelme átlagban 30—36000 frt deficitet tüntet fel. (Mozgás.) Ezen állapotnak, tisztelt ház, nem szabad tovább így maradnia. (Helyeslés.) Nem szabad, hogy többek közt Petrozsény legközelebbi szomszédságában lévő pár 1000 hold kiűnő és vágásra türezt saját erdők mellett az ottani építkezésekre 30—40 kr-ával vásároljunk az építletfa köblőbát, azért, mert saját erdőnkbe csak hason eszszva lehet bejutni, (Mozgás.) mert üsvény sincs, a melyen legalább gyalog lehetne járni. (Mozgás. Halljuk!) Ezen állapot megszüntetése végett részint száraz, részint vízi utakat akarok létesíttetni, ahhoz pedig pénz kell. Biztos számítás szerint merem jósolni, hogy ha rendes kezelés s gondozás nem hiányzik, ha előreláthatatlan nagymérvű világesemények zavarólag közbe nem lépnek, az erdélyi vasutak kiépítésével egyidejűleg a 36,000 frtnyi deficit körülbelül 1,200,000 frt bevétellel fog változni. (Mozgás.) Ilyenek, t. ház! azon kiadások, melyekre való tekintettel nem szállíthatunk lejjebb a kiadás rovatát. (Vége következik.)

Iskola-tanácsosi gyűlés Tordán.

Tordamegye alsókerületi iskolatanácsa m. hó 25-én tartá meg Tordán tanfelügyelő s királyi tanácsos Filep Albert ur elnökelete alatt második gyűlését.

Nevezetesebb tárgyai e gyűlésnek voltak: tanfelügyelő urnak ügyesen összeháztatott beszámolója, mely arról győzt meg, hogy nagy szorgalmat, kitűnő ügybuzgalmat fejtett ki rövid idő alatt arra, miszerint nagyon terjedelmes tankertületében e jövőnk, s ugy szólva életünk biztosító kérdéssel kellőn megismerkedjék; de másfelől arról is, hogy a tanügy, különösen kertületünkben, nagyon szomoruan áll. Vajha ez utóbbi eset serkentene minden hivatott s móddal bíró egyént arra, hogy e közszükségben vállaltva, tehetségek szerint, segíteni igyekezzenek.

Nevezetesebb tárgyai voltak továbbá: egy Maros-Ludason, államköltségen, a közoktatási törvény 80-ik §-sa értelmében, gazdasági szakoskállyal egybekötött polgári, és egy Mező Záhon és Alsó-Járában mintánul szolgáló községi iskola szintén államköltségen felállítására, melyeket az illető szakosztályok javalltak, s melyeknek érdekében az iskolatanács felterjesztést is tett, továbbá a Tordán felállítandó főreáltanoda iránt tett sürgőségi felterjesztés. Ugy hiszem, az iskolatanács ezen működése oly helyes, tapintatos és korszerű, hogy az dicsejtre nem szorul, most a nagyméltóságn közoktatási miniszteriumon a sor, hogy a törvénynek kifejezést adjon, és hogy ezt meg fogja tenni, abban kétsésem nem lehet, mert hisz iskolák tekinetében oly elhanyagolt s oly központi helyek hozzattakajánlatba, mikép ezeket kiellőzni, avagy ottan a javasolt iskolákat barmi áron fel nem állítani, nagy mulasztás volna.

Voltak még egyéb nevezetese tárgyak, mint a Székely Dániel egerbegyi tanító indítványa, ki a tanítóknak felekezeti különbség nélküli nyugdíjaztatása tárgyában felírást szorgalmazott, a mi hosszasan vita után el is fogadtatott, stb. stb. hanem annyi egymást megeccmlelt indítványt, mint a mindket Lugosán Jakob g. n. e. eseres tett, még nem hallottunk. Mikor azt hittük, hogy már értjük okoskodását, a legjobban kezdettük nem érteni. Egyszer nehezelt: a kormányra, semmi sem kellett tőle, máskor elfogadta annak diurnumát, donálta azt, de még a többi tagtársakat is, majd imélt elpártolt a kormánytól; de mikor a felekezeti tanítók nyugdíjaztatása forgott szóban, megint

a falnak támaszkodva, azt akarta, hogy a kormány nolle velle, mindenféle válláshoz, bár e tekintetben tartozzék.

És ezeket mi mindvégig szép békéttréssel hallgattuk, csak Nagy Imre tagtársunk kockázta-tott egy kísérletet, és ezen szent ügy nevében, szinte üszetett kezekkel kérte az eseres urat, hogy már ne szerencsétlenül többé tanaival, mert mi, miután azok a tárgytól egészen eltérők, nem szeretnők meghallgatásunkkal a drága időt elpazarolni; de bizony még ez sem használt, mert az eseres ur tovább folytatta sajátos előadásait, s mindent protokollizálni kért, szép protokollum is vált volna abból a sok mindenféleből, nem is irigyletem volna sem a Váradi Károly, sem Mezei János jegyzőségét, ha nekik azokat valóban protokollizálni kellett volna.

Vége meggyőződünk a felől, hogy tanfelügyelőnk, Filep Albert ur, finom tapintattal bír, és hogy ebbeli minőségében mindig otthon van, azért a nekje jegyzőkönyvileg megazavazott elismerést csak méltányolni lehet, valamint azt is, hogy az iskolatanács az al-tanfelügyelő kineveztetését feliratilag szorgalmazta, mert bizony oly terjedmes tankertületben csaknem egyedül működni, emberfeletti erő kell.

Az egész gyűlés folyamatát, általan véve, úgy szeretet lengte át.

Egy iskolatanácsos.

Háromszék, oct. 25. 1870.

Ne vegye tulzának t. szerkesztő ur, hogy ez igénytelen hírlapi cikkcecském azon vezéreszmén kezdem: „Sok tekintetben tulság és rendkívüliség időszakában élünk.” Igen, mert nemde bizony tulság azon embergyilkolás, melyet két hatalmas állam népei, melyeknek keblükből eddig a polgárosodás napja sugárzott szét, most egymással szemben a csatatéren üznek. Övegyek és árva égreható jajjai, hiába, siket fülekenk pusztában hangzanak el. Zárva a könyör ajtói.

De nemcsak a politikai, hanem a keresztény világban is tuloznak emberistenítés dogmájukkal az ultramontani szentatyák. Napirenden vannak több más tulzások is. Azok bírálatába nem megyülök. Mondják ki szakértők az: anathema erro-t.

Sőt, t. szerkesztő ur, úgy látszik, mintha maga az anyatermészet is ez idő szerint kitért volna rendes folyamából. Már több, mint két hónap óta ritkán látok a nap üdítő arcát. A felbök szakadásai s naponta hulló záporok miatt csaknem folytonos áradatban levő Kovászna és Fe ketetűgy folyóink beözönlve tartják mezeink termékenyebb siktéreit. Sarju-takarmányunkat merőben tönkretjuttaták, s kétesse tevé a marhatelítés jövőjét. Törökbuza, árpa, zab és pityóka természetmennyek betakarításával részint maiglan is nyomorgunk, vesződnék. Az őszi vetéssel, melyet rendszerint Szentmihály nap előtt szoktunk vala végezni, itt a Kovászna környékén teljesen hátra vagyunk maradva. Ugarhatárunk forgatailan s elázva elannyira, hogy igavonó marha is ügyyel-bajjal járhatna rajta.

Szomorú a jövőre kilátásunk. A természet tikkát nem leplezhetjük le. Mondjuk vallásos resignatioval: „Legyen meg az Ur akarat!”

Emlékezem a természetnek, mintegy 65 éve, hasonszerű forradalmára, katasztrófájára. Tanodába járó 13 éves gyermek voltam. Karácson utáni napokban hó határolt zabot és babot arattunk.

Még egyet hozok fel. Üdítőbbet az elősoroltaknál. Tegnap este 7 órakor jajgatva jötök hozam némely keblü atyáinak: „t. uram! vége a világnak! meggyult a világ! mit te gyűntek?” mondanak. Házamból kilépve, gyönyörrel szemlélém a szépe s fenségesre ragadó lég-tüneményt, az északraól nyugatra kiterjedő északifényet. Főleg egymástól távozó két tüzoszlop alakjában tüntet ki nagyszertűségét. 10 óra tajott haloványodott; 11 órakor ismét egész pompájában ragyogott.

Most, mikor e cikket írom, esti 9 órakor, a vastag felbőken, észak irányzatában, ismét állt egy tüzoszlop alakjában mutatózó lángszintű fény. Szép a természet, s ez a minden változásai mellett is örökre egyformán és szépen megmaradó isteni teremtmény.

Nagy Borosnyón.

Hatósági élet.

Küküllőmegye, oct. 23. 1870. — Azon hírlapi tudósításokkal szemben, melyek a küküllőmegyei dolgok folyamáról az „Esti Lap” 241-ik és a M. Váshelyen megjelenő „Székely Hírlap”-ban jelemték meg, némi helyreigazításokkal és észrevételekkel tartozunk az igazság és saját pártunk álláspontja érdekében.

Előrebocsátjuk azt, hogy az idézett hírlapi tudósításoknak már irmodora sincs oly hangon tartva, mely a különböző pártok e megyében felmerült küzdelmeinek megfelelő, és éppen oly kevéssé tekinthetők azok a valódi tényállás hű leírásának.

A küzdelmet, melyet e megyében a jobb- és

baloldal egymással vívtak, eleitől fogva kölcsönös kimélet, türelmesség, figyelembevétel és becsülés jellegezték, s oly távol maradt azoktól a szenvedélyesség, hogy a társadalmi életben semmi utóhatást sem gyakorolhattak.

Azok, kik egymást nemes ellenfélül tekintik, nem szólhatnak a káröröm hangján egymás elbukása felől; nem szólana így e megyei jobboldal akkor sem, ha — a mint az „Esti Lap”-ban megjelent cikk írója mondja — a baloldal e megyében elpárolgott volna, és ha arról már csak mint halottól lehetne is szólni. A kicsinylő fitymálás és az elbizakodottság hangját e megyei jobboldal nem akarja, nem fogja magának ismeri.

A mi magát a valódi tényállást illeti: okunk van ugyan binni, hogy a legújabbban történt főbíróválasztásánál jobboldali jelöltünk Pócsa József, a baloldali jelölt Szilágyi Lajos, vagy bárki más baloldali jelölt ellenében is megnyerte volna szavazás útján a megkívánt többséget; de abból következtetni e megyében a baloldal halálát, mert a főbíróválasztásnál a baloldali jelölt Szilágyi Lajos-sal szemben a jobboldal jelöltje Pócsa József ellenmondás nélkül lön főbíróvá kiáltva, téves fel-fogás, és annyit jelentene, mintha e megyében a jobb- és baloldal nem az elvekbeni különbségért, hanem csak személyes érdekekért létezne. Mi nem így fogjuk fel a helyzetet, sőt ellenkezőleg; mi abban, hogy a baloldal számos tagja a jobboldali Pócsa Józsefet életű közfelkiáltásban maguk is résztvettek, a gondolatnak azon biggadságát, az érzületnek azon emelkedettségét véljük feltálatni, mely a közjó előmozdítását a pártérdek fölé emeli, s a felfogásnak azon helyes voltáról teszen tanúságot, mely a baloldal ellenzéki feladatát nem abban találja, hogy semmit se pártoljon, a mi jobboldali, hanem, hogy semmit se ellen-ezen, mit a jobboldal jót akar.

Midőn az „Esti Lap” 241. számában megjelent cikk azon örömyilvánításról teszen említést, melylyel új főispánunk, Szilvásey Sándor ő méltóságának kinevezetése fogadtatott, ezzel a közhangulatnak hű kifejezését adta ugyan, de erős meggyőződéssel, biztos tudomással állíthatjuk, hogy nagyban csalódik és nem volt oka azon hiedelmet kelteni, mintha találkoztak volna e megyében olyanok, kik a főispánoságot családjuk bübéri öröklhető javadalmaként tekintvén, az új főispán kinevezését azért visszatetszéssel fogadták volna.

Többszörö alkalomunk és okunk volt tapasztalhatni, hogy újonnan kinevezett főispánunk loyális támogatásban és élénk figyelemben részesített éppen azon családok tagjai által, melyek századok óta egymást felváltva viselték a főispáni méltóságot e megyében.

Biztosítva tudjuk magunkat azon összhangzáról, mely új főispánunk és saját magunk véleménye között e részben létezik.

Végül helyén találjuk megemlékezni azon tévedésről is, mely a „K. Közlöny” 122. számában megjelent küküllőmegyei tudósításban foglalatik, és a mely tévedés abban áll: mintha H. Gy. volt főbíránk Földvári Ferencz visszahívására célzó indítványát aztán tette volna meg, miután főbírói jelölt Szilágyi Lajos a jelöltek névsorából nevét már előbb kihuzatta volna; a valódi tényállás pedig az, hogy H. Gy. az említett indítványt azelőtt tette meg, mielőtt a kijelölés a főbíroságra megtörtént volna, s indítványa ennél fogva nem tekinthető ugy, mintha az valaki személye ellen lett volna irányozva, hanem, hogy az által a már napirendre tűzt főbíróválasztás elhalasztása volt célba véve. Hogy mi volt ezen elhalasztási szándék indoka, nem kívánjuk fejtegetni, mi csak annak kijelentésére szorítkozunk, hogy részünkről ezen indítvány éppen méltányossági szempontból nem támogatott.

Több jobboldali.

Vidéki levelezés.

Kolozs, oct. 28. 1870.

A „Magyar Polgár” 194 ik sz. rendkívüli mellékletének hirharang című rovatában a kolozsi sóbányára vonatkozva, állítólag megbízható forrás nyomán egy közlemény tétetett közbe.

Az idézett közlemény lényegében a következőket tartalmazza: „megbízható” forrásból vett tudósítás nyomán a kolozsi sóbánya miveltetése, még e hó folytán megszüntettetik; ez bár életkérdés lévén Kolozsra nézve, annak okai mégis a kolozsiak; bár éveken keresztül sokat lármáztak megnyitá-sáért, s most, midőn Kerkápol képviselő megválasztásáért jutalmul bányájuk megnyitattott, hideden vették, s részvételek iránta, a kormány eleget aldozott: s ha a markukba tett stílgalamb sem kell, a következményeknek ok, a kolozsiak, okai”; ennyi a „Magyar P.” közleménye.

Valakit hanyagsággal, részvételelenséggel vádolni, míg annak valóságáról meg nem győződünk, magában véve száraz képzeltetés, miből következik, hogy a „megbízható forrás” nem bír hitel-ségére nézve semmi tekintéllyel; miután az idézett közlés szinte általánosságban semmi egyéb, mint roszakaratú alaptalan ráfogás és gyannúsítás. Ugyanis:

Kolozs városa 1852-től, illetőleg a sóbányája miveltetése beüzntetése idejétől, az annyiszor változott kormányoknál nem szűnt meg bányája meg.

nyitására kérelmezni; de fájdalom, siker nélkül; változván az idők viszonyai, megújították azt alkotmányos kormányunknál is, de bár sok reményekkel kecsegtetve, még jelen ideig csak kegyes ohaj-tásoknak bizonyultak kérelmeink; meg levén minden oknak okozata.

Elfogult ember állíthatja csupán, hogy bányának megnyitattott s még pedig a Kerkápol képviselő megválasztásáért, jutalmul.

Nem, mert legalább mi, a kiket ezen ügy leginkább érdekel, mitsem tudunk arról, hogy a magas kormány kérelmünk értelmében a kolozsi sóbányabani sótermelést elrendelte volna.

Annyi igen is áll, hogy miután ez év tavaszán a m. úrvári sóbányákban kiűtött tűz által okozott rombolások következtében, az ottani bányákban a miveltetést leállították, azon sémennyiség, a mi évenként a m. úrvári bányákból állítottatott elő, jelen évre Torda, Kolozs és Dézs aknáiból fedeztetik, Kolozsra együttesen esvén. Ez még nem nagy kedvezmény, s ha kedvezmény, akkor abban Torda és Dézsakna is részesül.

Látható, minő alappal bír a „Magy. Polgár” „megbízható forrása”.

Kolozsiakul van annyi becsérztünk, miként legszentebb jogainkat semmi üző érdekeknek alá nem rendeljük, a így országgyűlési képviselőnk nem jutalomért választottuk, hanem meggyőződésből; és hogy tettük azt, soha meg nem bánjuk, de sőt büszkéek vagyunk arra, hogy képviselőnk egyik jeles hazánkfia, Kerkápoli ur.

Mindazonáltal bizunk képviselőnkben, hogy érdekeinket hiven képviselendi s ott, hol más érdekei nem veszőzetnek, anyagi jóllétünket is előmozdítandja. Körünkben léte alkalmával is tanúsította választói iránti jóakarátát, mit hogy jövőre is tenni fog, birjuk ígérte.

Megbízható forrásból tett közlemény írója sajnálatát fejezi ki, hogy a kormány sok áldozattal mivelteti a kolozsi sóbányát, ezt s ebbeli sajnálatát mi is osztjuk, de annak nem a kolozsiak az okai, hanem egyenesen a kolozsi bánya kezelése, miről annak idejében részletesebben fogunk írni, s meg lehet nem mulasztandjuk el a hiányokat a m. kormány figyelmébe ajánlani.

Több kolozsi polgár.

UJDONSÁGOK.

— A g. keletiek egyházi congressusának XI. ülésében mindenek előtt Babes V. felolvas egy általa szerkesztett, ő cs. és kir. ap. Felségéhez, a statutumoknak szentesítésére vonatkozólag intézendő feliratot, mely az egyházi önkormányzat megővását célozza. Ezután napirendre tér a gyűlés, melynek tárgyat az egyházi, iskolai és püspöki senatusból álló érseki consistorium alakításánál követendő főelveket megállapító bizottsági javaslat képezi. A javaslat vita nélkül elfogadtatván, a senatusok tagjainak megválasztása a jövő ülésre tűztet ki. Az oct. 26-án tartott XII. ülésben a Babes-féle felirati javaslatnak a bizottság részéről történt csekély módosítások szerinti elfogadása és a budget-bizottság munkálatainak tárgyalása után, az érseki consistorium tagjainak választása történt.

— A közlekedési ministerium Barceay Ágostnak a következő vasntvonalak előmunkálataira adott engedélyt: N. Szabentől Alvinczig, N. Szabentől a vöröstoronyi szoroson át az ország határáig, végre Szabentől Fogarason és Feketealmon keresztül Brassóig s innen a bodrói szoroson át egész a magyar és oláhországi határig, hol az oláh vasutakhoz csatlakozhatik.

(—) Mosonyi Mihály a „Szép Ilonka” és „Álmos” operák szerzője, a pesti zenevilág körében a legnagyobb tekintélyek egyike, ma d. u. 4 órakor tíz napi betegség után megszűnt élni. Valami két hete még Szegszárdon járt Lisztnél, s onnan visszafutva esett azon súlyos betegségbe, melyből föl sem lábadt többé. Halála nemcsak a hozzátartozókra és barátaira, nemcsak a hazai zenére, hanem az egész zenevilágra érzékeny veszteség, mert ő jelentékeny állást vívott ki magának a zeneirodalom terén, s a világ első zene-kapacitásaival Lisztzel, Wagnerrel, Bülowval stb. a legszorosabb barátságban állt, kiket bizonyára érzékenyen fog érinteni e gyászbir.

— Mult hó 14-én Baróthegyk közti színtelenben álló férfit kísérték örök nyugalomra. Alsó-zaturscai Zaturucky István 79 éves korában hunyt el m. oct. 12-én, s 14-én d. u. 3 órakor az ev. ref. egyház ünnepe szertartása mellett családi sírkertjébe, három elhunyt derék fia mellé temettetett el. A meghaldogult aranyenyegzőjét 4 évvel élte tul. Derék munkás ember vala, a tett em-bere: okserű, derék gazda, páratlanul gondos családfő, nyílt szívű, vendégszerető emberbarát, tiszta jellemű hazafi, művelt, szabad szellemű, buzgó keresztény polgár vala. Hosszas ideig tevékeny és lelkes gondnok vala az erdővidéki ev. ref. egyházi megyének. Számos családot nevelt (8 fin, 4 leány, számos unokák), a baze javára; e mellett sokat aldozott a közjóra, pártolta az irodalmat és művészetet. Az elhunyt derék férfit nemcsak a család és rokonok gyászolják kegyelettel, de velők együtt áldást kívánnak poraira minden ismerősi és tisztelői.

(—) A szent sir. Jeruzsálemből írják a „Vaterland”-nak, hogy ő Felségét otlléte alkalmával a

szent sir mellett kolostor ferenczrendi tagjai megkérték, használna fel befolyását, hogy a porta a zárda fölötti török lakásokat engedje át a szerzetnek. Ő Felsége megígérte és megbízta az alkudozás keresztülvitelével gr. Cooga ottani consult. Az alkudozások sikeres eredményre vezettek, a jennásálemi pasa e hó 6-án adta át hivatalosan a házakat, s most a szent sir látogatói sokkal kevesebb kellemetlenségnek lesznek kitéve, mint eddig.

683—1870. A külföldön alkalmazott cs. és kir. ügynökök egyike tudósításában fölemlíté, hogy némely üzleti cégek körleveleket küldenek ki, a melyekben tisztelettel egész általánosságban ajánlják. Ezen eljárás gyakorlati haszna azon irányban, hogy a belföldi üzleti cégek a külföld előtt is ismeretessé váljanak, nem vonható ugyan két-

ségbe, mégis a külföld viszonyaival ismeretes ügynök azon nézetét nyilvánítá, hogy az ily körlevelek célja csak úgy lesz tükéletesen elérve, ha ezekhez árjegyzékek is csatoltatnak, mert oly egyének, kiknek vagyoni körülményei megengedik, hogy jó árakat bármily áron vásároljanak, a kiválóbb jeleségű cégeket amugy is ismerik, míg ellenben a kereskedők s a közönség nagyobb része, főleg az árak minőségére szoktak tekintettel lenni.

Ez iránt a kereskedők és illető iparosok a nm. m. kir. földmivelési, ipar és kereskedelmi miniszterium f. é. augusztus 17-én 16934 sz. a. kelt rendelete folytán ezennel figyelmeztetnek.

A kereskedelmi és iparkamarától.
Kolozsvárt, 1870 október 31-én.

bűskomorságot, sorvadást, csúzt, közhényt, sárgaságot gyógyít. — 72,000 elismerés gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak, áll rendelkezésre, melyekből kívánatra kivonatok ingyen szolgáltatnak. Táplálóból a húsnál, s ugy felneveltek mint gyermekeknek 50-szer megtakarítja a gyógyszernek árát.

Tekintetes úr!

Glainach, július 14. 1867.

Önök Revalesciére-jét, a melynek borzasztó gyomor- és idegbajjomban, isten után egyedül kö-

(Necrológ.) Hallerkői id. gróf Haller Ferencz belső titkos tanácsos és kamarás, aranygyapjas-vitéz, Szent István és Lipót-rend nagykeresztje, lovassági tábornok, magyar testőr-kapitány stb., benső megilletődéssel jelenti egyetlen szeretett testvére királyi kamarás hallerkői gróf Haller Ignácznak folyó hó 25-kén déli 11 órakor végelegyengülése következtében, 76 éves korában, a halál dököl szentségének ábaitos felvétele után történt halálát. A boldogult hült tetemei folyó hó 28-kán délelőtti 10 órakor a kerelőszentpáli családi sírboltba elhelyeztettek lelkiért pedig az engesztelő szent mise áldozat ugyanakkor Kerelőszentpálon, és M.-Vásárhelyt oct. 29-kén a kisebb rendű szentferencziek templomában a Mindenhatóknak bemutat-

szónbentem életemet, reggelitül még tovább is használni akarom, s kérem ts. urat, hogy nekem postai utánvét mellett egy 12 fontos szelenczét küldeni sziveskedjék. Legszíntébb tisztelettel a tekintetes úr, halálköteles szolgálja

Godez János, a glainári plébánia provisor.

U. p. Unterbergen Klagenfurt mellett.
1/2 fontos bádóg szelenczében 1 frt 50.
1 1/2 frt 50 kr. 2 1/2 frt 50 kr. 5 1/2 frt 10 frt —
12 1/2 frt 20 frt — kr. 24 1/2 frt 36 frt — kr.

Revalesciére csokoláde táblákban:

ni fognak. Legyen nyugodt és boldog a halálban, ki az életben szívósága által oly sokaknak kívánt jóltétvéje lenni. Kerelőszentpálon, october 26-kán, 1879.

Távlati tudósítás a Bécsi Dörzseről.

Octob. 31-én: 5% Metaliques 100 frt 57.45.
5% Nemzeti kölcsön 100 frt 66.55. Kamat 57.45.
1860. Kölcsön 93.20. Bankrészevény 715. Hitelezési részvény 200 frt 255.60. London 10 frt st. 100 frt. 23 1/2 kr 122.10. Ezüst 120.75. Cs. királyi arany 5.93. Napoleonor 20 fran. 9.83.

Földterhementesítési kötvények: Magyar 70.50. Temesi 75.50. Erdélyi 75.75. Horv.-Slavon 81.—

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 12 csé. 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 120 csé. 10 frt — kr. 288 csé. 20 frt — kr. 576 csészére 36 forint.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Goldschmiedgasse 8. Pesten Töröknel, Kolozsvárt Kronstädter Józsefnél, és Binder K. gyógyszerésznél a Szentháromsághoz, a városi Redoute során. Debrecezen Borsos Ferencznel, és mindenütt postai utánvét mellett.

HIVATALOS.

(495)

Hirdetmény.

(3—3)

A m. k. honvédelmi miniszteriumnak folyó év február hó 7-kén 1883 sz. a. rendelete alapján mely az alóli honvéd huszár század irodájában (külső farkas-utca 181-ik szám) barmikor megtekinthető, e századnál még 20 honvéd ló van az említett miniszteri rendeletben foglalt feltételek mellett kiadó.

Mindazok tehát, kik ezen használatra kiadandó lovak közül átvenni hajlandók, felhivatlak magukat közvetlen vagy közvetve alóli század parancsnoksággal érintkezésbe tenni.

A m. kir. 13-dik (kolozsi) honvéd huszár század-parancsnokság.
Rösler Alfréd, honv. huszár badnagy.

Sz. 1143 1870

493

3—3

Hirdetmény.

A. M. Ujvári m. k. sóbánya hivatal részére az 1871-ik évben szükséges tölgy, vagy esere épület fa beszerzésére, jelen év november hó 14-én írásbeli (Offert) árlejtés fog tartatni, melyre minden részt venni kívánó, írásbeli ajánlata beadására tisztelettel felszólítatik. A szükséges fedezése áll:

50 darab	3° 4' 6" hosszú	9/10" vastag
30 "	3° 3' 0" "	" "
60 "	2° 4' 0" "	" "
200 "	2° 2' 0" "	" "
900 "	1° 1' 0" "	8/9" "
800 "	bükkfa deszka 2" h. 2" v. 10/12" sz.	
500 "	tölgy sásfa 1° 3' h. 9/10" vastag	

a nevezett esere vagy tölgy épületek, négy oldalán durván zsinor után, ép egészes fából kell lenniük, egy a bükkfa deszkák és a sásfák is.

A szállítmányok jövő év 1871-ben április havában kell megkezdődnie, és ugyan ez év augusztus havában bevégeztnék lennie. Az írásbeli ajánlatnak 50 kör bélyeggel ellátottnak kell lennie, tisztán kifejezve egy az árát mind pedig a mennyiséget, a melyre az ajánlat tételik, és végül az ajánlatok 1870 év november 14-én reggeli 9 óráig alóli m. k. sóbánya hivatalnál beadva kell lenniük, azon időntul befolyó ajánlatok nem fognak tekintetbe vevődni.

A m. k. Sóbányahivatal
M. Ujvárt, 1870 október 22-én.

NEM HIVATALOS.

Vendéglő-megnyitás!!

Alóli tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, hogy Szamosujvárt,

a „Magyar Koronához”
czimzett

piaczi nagy vendéglőt
kihasznabérelvén, azt novemb. hó 1-én
által veendi és a nagyérdemű közönség
rendelkezése alá bocsátani fogja.

Alólirott, a t. közönség minél nagyobb
mervü pártfogásának reményében nem
kimélve semmi aldozatot, a vendégszo-
bákat s a többi vendéglői helyiségeket
egészen újból rendezte be, s általában
mindent megtett arra, hogy nevezett
vendéglő a t. közönség igényeinek tel-
jesen megfelelhessen.

Sz.-Ujvárt, 1870. oct. 26.

Ifjb. Moldován Simon,

(506)

1—3

b é r l ő.

(498)

BÁNYAI SÁMUEL

(2—16)

kolozsvári szöcsmester,

ajánlja a szöcsmesterség köréhez tartozó minden névvel nevezhető

RUHATÁRÁT.

Elfogad akár magán akár postai úton minden szöcs iparágban megrendele-
seket, s azoknak a legpontosabb és legintányosabb árban kiszolgáltatásukat saját
felelőssége elvállalásával igéri

Továbbá eláll mindennemű öltönyök nyaraltatás végett ill. áron
Lakása Kolozsvárt, bel-magyarutca 428 ház sz. alatt.

(494)

Tölgyfa 1000 szál,

(3—3)

többszire 16—18 hüvelyk átmérőjű, a legépebb, szép egyenes fák, vasut-
hoz, épületekhez, nagyobb szerű hidakhoz való, Kolozsvár köz-
lében, országot és vasut mellett, a legelőnyösebb fekvésű helyen,
honnán az elszállítás könnyen eszközölhető, kedvező feltételek mellett eladó.
Ugyanott:

Olfák nagyobb mennyiségben,

és pedig a legelső minőségű, jó száraz, hasogatott tűzifa szintén töme-
gesen eladó.

A feltételek iránt értekezhetni tulajdonos Halmágyi Sándor-ral
Kolozsvárt, külső-monostortutca 181 sz. a. háznál.

Nagy festmény terem római csarnok

czím alatt.

Alólirott mely tisztelettel jelenti a helybeli t. cz. közönségnek, miszerint e vá-
rosban a SZÉCHENYI-TÉREN egy 150 lángtól világított festmény terem
állított fel.

Europa számos lát- és tájképein kívül láthatók Némethon és Olaszor-
szág csatái, a párizsi világkiállítás fő-látképe 1867-ik évről, egy a Kon-
stantinápolyi tűzvész és a legújabb ütközet Metznél a poroszok és francziák
között 1870 augusztus 18-án; melyben Bismark és a koronaherceg
is részt v. ttek.

Továbbá Franciaország és Szicília legszebb városai, úgy szinte a
Spanyolhoni borzadalmak kintások is szemlélhetők.

Végül megjegyzendőnek vélem, hogy festmény-termem minden látogatója aján-
dékall tisztelettel meg minden külön díj nélkül.

Becses látogatóit mely tisztelettel várja alázatos szolgálók

EHL GYÖRGY,

panoráma tulajdonos.

Kolozsvárt Stein J. Pesten Mach és Stein
könyvkereskedésében kapható:

és a magyar gazda-közönség figyelmébe ajánlatnak
következő jeles gazdasági szakkönyvek:

A földmivelés és állattenyésztés. Útmutatás a mezei gazdaság si-
keres és minél több haszonnal üzésére. Irta Koppe J. G. A VII-ik ki-
adás után fordította Galgóczy Károly. IV-ik magyar kiadás. Ára
2 forint.

Korunk igényei szerinti gyakorlati mezőgazda-tiszt.

Czél szerű s tanulságos kézi-könyv mindazok számára, kiket érdek a
gyakorlati mezeigazdaság. Paczig G. C. V-ik kiadása nyomán, hazánk
viszonyaihoz alkalmazva átdolgozta Reischer Endre. Ára 2 frt. 60 kr.

Pabst kalauza a szarvasmarha tenyésztésre. 10 könyvmatu
színezett ábrával és 54 fametszvényvel. Ára 5 frt.

A magyar mezőgazdaság. Irta dr. Ditz Henrik. Magyarra for-
ditotta Halász Gábor. Ára 4 frt.

Kézikönyv, mezeigazdák, gépészek, mozdony-vezetők és fű-
tők számára. Irta Petzval Ottó. 39 fametszettel. Ára 2 frt.

A természetan elvei alkalmazásukban a gazdaságra,
különös tekintettel Magyarországi gazdasági viszonyaira. Irta Wagner
László. Ára 2 frt.

Gazdasági műszaki vegytan. Kézikönyv felsőbb gazdasági tanintéze-
tek hallgatói, gazdák és iparosok számára. Irta Wagner László. 114
fametszettel. Ára 4 frt.

Általános állattenyésztés. Irta Tormay Béla. Ára 3 frt.

Barmászat, avagy a hasznos házi állatok betegségének megismerése s
orvoslása; különös tekintettel a gazdasági állatok tenyésztésére. Irta
Zlamál Vilmos. Ára 3 frt.

Általános baromorvoslasi könyv, vagyis alapos s népszerű oktatás,
mely a tenyésztőt a házi állatok betegségeinek könnyű megismerésére,
s a legegyszerűbb és legolcsóbb módon orvoslásra tanítja. Irta Wagen-
feld, 81 ábrával 9 táblán. III-ik kiadás. Ára 2 frt 60 kr.

Gyógyszertan, állatorvosok és mezeigazdák számára. Irta
Galambos Márton. Több százra menő magyar és latin vény- (recept)
példával ellátva. Ára 4 frt 40 kr.

Lótudomány. Szerző Mátyus János. Két részben, 20 táblával. Le-
szállított ára 2 frt.

Gazdasági talajisme vagy is a termőföld eredete, minősége, ereje,
nemei s osztályai, rövid bevezetéssel a növény-élettanba. A mezőgazdák
számára. Irta Sporzon Pál. Ára 2 frt.

A vadászat mestere. Önképző gyakorlati útmutatás a vadászat kedvelői
számára. Irta Cserszilvász Ákos. Ára 1 frt 50 kr.

Gazdasági kétfős könyv-vitel. Készített pályamunka. Irta Sándor

Eladó tűzi-fa

a Trencsin várbán, a Topler vendéglő
melletti udvarban jó száraz hosszú 6 l
tűzi-fa ELADÓ. A venni szándé-
kozók jegyet válthatnak Stein János
könyvkereskedésében. I hosszú 6 l fa
ára 23 frt 50 kr.

(418)

(16—20)

Mi imádói vagyunk egy jó
tánczenének, hanem a jelenkorban vá-
lódi rosz tánczene-árbán szenvedünk,
a mely minden élvezetől megfoszt. —
Az ily tánczok darabját 1 frton, tuczetél
8 frton, s ha százával vesszük, még ol-
csóbban árulják! — Dícséretesen kell
tehát — mondja a hamburgi Zwischenakt-
Zeitung a három kitűnő keringőt „Früh-
lingsreigen“ Lammer Gyulától, —
„Bursehtänze“, Schondorf Jánostól, —
„Jugendträume“ (dijazott szerzemény)
Hübner-Trams 0-tól — kiemelünk. Egy
mű ára (4 iv) csak 75 kr. kapható Apitzsch
Róbertnél Lipsceben és minden könyv-
és zenemű-kereskedés által.

(504)

(1—3)

Tűzi-fa elárverezése

a pusztá-topai görög lelkész erdeje meg-
vásároltatván, nagy mennyiségű levágott
száraz fa hosszú 6 lbe rakva, és külön
csomagokba rakott ág, November hó
25—30-ig bezárólag árverezés útján
el fog adatni.

(406)

POY J.

(4—12)

porcellán-gyári raktára

Bécsben, Naglergasse 9 sz.
ajánl kihasználatokra és ajándékokra: virág-
esereket, üblönyöket, író- és tűszereket, lá-
togatójegyek, kenyér- és gyümölcsoszlakat, énom
porcellán-virág-bokrétákat és diszmutárgya-
kat, az egyszerűtől a legfinomabbá nemkig.
1 asztali teríték, régi alak, sima fl. 8 1/2
10, 12.
1 asztali teríték, divatos tál és mártás-
csésze fl. 12 1/2, 13, 14, 15.
1 asztali teríték, csipkés fl. 16, 18, 20, 100.
1 asztali teríték, régi alak fl. 21, 22, 24, 26.
1 asztali teríték, divatos tál és mártás-
csésze fl. 25, 26, 30, 32.
1 asztali teríték, csipkés fl. 22, 36,
40, 200.
1 thea-vagy kávé-teríték 6 szem. fl. 3 1/2, 4, 5,
6, 8, 10—30.
1 thea-vagy kávé-teríték 12 személyre fl. 6, 8,
10, 20—60.
1 mosdó-készlet 8 darab fl. 4, 6, 8, 10—30,
egész fehér fl. 2, 60.
1 mosdó-asztal üntött vasból fl. 7, 8, 10, 16.
Legjobb porcellánárúragaz 25 kr.
tisztítópó 20 kr.
Megrendelések utánvét mellett a legpontosab-
ban teljesítetnek. — Árjegyzékek ingyen.

(496)

(2—3)

Egy nevelőnő

több jó bizonyítványokkal ellátva, óhajt
vidéken alkalmazást nyerni; tantárgyak
és munkákon kívül ajánlkozik a német-
nyelv alapos tanítására is.

Bövebben értekezhetni b.-farkasutca
59 szám.

(407)

A nemzörések gyökere

és erősítése

a dr. Gross

férfinági kivonata

(Mannbarkeits-Extract)

és növény-nyaga és labdacai

használatára által.

E gyógy-szerek helyes használata által, bár-
mely koru szenvedőknek nemzörések gyengesé-
ge ellen, szármastak legyen azok ünferőség, ki-
csapongás és ragályból, biztos gyökere gyógyi-
tás nyújtatik.

A legszigorúbb titoktartás mellett kapható
dr. Gross, orvos sebész-tudor és szülész által
Bécsben, Körnergasse 2 sz. 1-ső emelet 18.

Vidéki betegek kimerítő tudósítást és 5 o. é
írtot (legolcsóbban ajánlott levél által) küldenek,
s e-ért gyógyszer és minden szükségét kapnak.

Chil-Napoca